

Randzone-afgørelsen og ny retssag om gødningsreglerne

Randzone-afgørelsen:

Den 11. maj 2015 frifandt Retten i Holstebro to landmænd for overtrædelse af randzonenloven ved i efteråret 2012 og foråret 2013 at have tilsået nogle arealer med havre og vårbyg, som er omfattet af randzonenloven.

Vandløb omfattet af randzoner

I efteråret 2012 og foråret 2013 – herskede der stor usikkerhed om den nærmere forståelse af randzonenloven. Det bemærkes i den forbindelse, at kompensationskortet med en foreløbig angivelse af, hvilke vandløb der var omfattet af randzonenloven, i alvorlig grad var behæftet med fejl.

Da kompensationsordningen efter landdistriktsordningen bortfaldt som følge af den afgørelse, der blev truffet i Natur- og Miljøklagenævnet den 6. december 2012, opstod der yderligere tvivl om, hvorledes der skulle forholdes med hensyn til loven.

Der har, i relation til den første randzonenlov, således været mange usikkerhedsfaktorer, og på denne baggrund fandt retten, at der fra de tiltaltes side alene var udvist en så ringe grad af uagtsomhed, at det var betænkeligt at anse de tiltalte for skyldige.

Ved vurderingen heraf var det også taget i betragtning, at det fra myndighedernes side blev tilkendegivet, at jordbrugerne kunne regne med, at der ikke ville blive pålagt bøder for det første år og også senere, så længe der var tvivl om, hvor der skulle udlægges randzoner.

Retten har endeligt også taget i betragtning, at det relativt hurtigt efter lovens ikrafttræden viste sig nødvendigt at revidere randzonenlovgivningen.

Dommen er endelig

Den 22. maj 2015 oplyste Statsadvokaten i Viborg, at sagen ikke ville blive anket. Det indebærer, at dommen står ved magt. På gerningsstidspunktet (2012 og 2013) gjaldt 2012-loven, der blev ændret i 2014. I 2014-loven opererer man nu med nogle mere objektivt konstaterbare kriterier i modsætning til 2012-loven, hvor kriteriet for, om et vandløb var omfattet, beroede på et konkret skøn.

Sagen vedrørte udelukkende om de to landmænd havde overtrådt den dagældende randzonenlovgivning. Retten i Holstebro har således ikke taget stilling til, om Randzonenloven er i strid med ekspropriationsretlige grundsætninger eller EU-retten.

Gødningsagen:

Bæredygtigt Landbrug har stævnet staten med påstand om, at de danske særregler for brug af gødning er ulovlige. Retssagen verserer ved Vestre Landsret.

Sagen handler kort om de danske gødningsregler, der bygger på anvendelsen af "det økonomiske optimum" er i strid med EU-retten.

De danske regler indebærer, at landmændene maksimalt må gøde omkring 20 pct. under det såkaldte "økonomiske optimum".

Den danske metode medfører, at landmændene kun må anvende 80 kilo gødning, når det egentlig ville være økonomisk optimalt at anvende 100 kilo.

Ifølge EU-reglerne, nitratdirektivet, fremgår det imidlertid, at medlemslandene i EU skal følge et økologisk ligevægtsprincip. Dette ligevægtsprincip skal sikre, at der er balance mellem, hvor meget kvælstof planterne optager, og hvor meget de tilføres. Det betyder, at landmændene må anvende den mængde gødning, planterne kan optage og ikke mere.

På grund af de danske regler undergødsker danske landmænd afgrøderne, og derfor er jorden langsomt blevet udpint, samtidig med at udbyttet er blevet reduceret, og kvaliteten har været faldende.

Spørgsmål kan rettes til
Advokatfuldmægtig
Rasmus Lindsten
RI@drachmann.com